

Kurban gerçek anlami

Bütün dünyan1n yerine bir tek ki_inin kurban olmas1 kavram1 Kurban Bayram1'n1n özüdür. Ancak bu kavram Müslümanlar taraf1ndan bilinmemektedir.

Özellikle Kurban bayram1 yakla_t1 1 zaman; Kurban dü_ünceleri beni sarmaya ba_lar. Kurban1z bir kurban bayram1n1 dü_ünemeyiz, de il mi? Acaba; "Kurban nedir?" diye kendinize hiç sordunuz mu?

Bu eylem kültürümüz içine nereden geldi ve ne zamandan beri uygulanmaktadı1r? Ben size, "Bu uygulama tarih boyunca çe_itli kültürlerde görülebilen bir ibadet _eklidir" desem _a_ar m1s1n1z? ^a_may1n1z çünkü gerçekten insan yeryüzünde bulunal1 kurban kesmi_tir ve bunu dini bir tören _ekli içinde uygulam1_t1r. Öyleyse kurban1n anlam1 ve önemi nedir?

Günümüzde kurban, Allah'1n birli ine inanan ve dünya çap1nda tan1nan Yahudi, H1ristiyan ve Müslüman dinlerine ba l1 her bireyin temel inanç ö elerinden ba_ta gelenidir. Bu konuda Yahudilerin inanc1n1 yak1ndan incelersek, kurban kesme gere inin insan günah1na dayand1 1n1 görece iz.

H1ristiyanlara gelince onlar1n kurban kesme uygulamalar1 yoktur, ama Yahudilerinkinden kaynaklanan kurban inançlar1 vard1r. Yahudiler, 'F1s1h' denilen bir bayramlar1nda, günahlar1n ba 1_lanmas1 için kurban keserlerdi. H1ristiyanlar ise, Osa Mesih'in geli_yle bu kurban uygulamas1n1n sona erdi ini kabul ederler. Ayr1ca Müslüman inanc1na bakt1 1m1zda görebiliriz ki kurban kesme eylemi bir din gere i olarak kabul edilir. Müslümanl1kta bu din gere i hala sürdürölmektedir.

Kurban1n kesili_inde en önemli etken, kesilen hayvan1n eti ya da kemi i de il de onun ak1t1lan kand1r.

Kan, ölüm kal1m konusunda mecazi anlamlarla yüklü bir sözcüktür. Yaln1z Türkçemizde de il, ba_ka dillerde de 'kan' sözcü ü ya can1 betimler. Kurban kesildi inde de bilmem fark1na vard1n1z m1, kesilen hayvan1n kan1 son damlas1na kadar ak1t1l1r. Bunun simgesel bir anlam1 oldu unu biliyor musunuz? Bunu aç1klamadan önce kurban1 genel bir _ekilde gözden geçirmek isterim.

Öncil'de kurban hakk1nda yaz1lanlar1 incelersek Kurban1n bir simge oldu unu görece iz. Ama neyi simgeler? Önce demi_ oldu um gibi, günahlar1n ba 1_1n1! Kurban edilen hayvan1n kan1 ak1t1l1yor ve bu kan sadece bir simge olarak günahlar için bir can1n verilmesi gerekti ini simgeliyor. ^imdi önemli bir noktaya aç1kl1k getirmek isterim: Mademki Kurban sadece bir simgedir, kurban kesmekle günahlar1n ba 1_1 sa lanamaz. Günahlar1n ba 1_1n1 sa layan ba_ka bir _eyi simgeler; ona i_aret eder.

Simgeleri saymaya devam edelim. Yine simgesel _ekilde, kurban edilecek hayvan kusursuz olmal1d1r. Özellikle Kurban bayram1nda bu özellik kurbanl1k hayvanda aran1r. Kesilecek olan hayvan1n sakat ya da hastal1kl1 olmamas1 gerekir, de il mi? Bu özellik nereden günümüze kadar geldi? Bir simge olarak hayvan1n kusursuz olmas1 gerekir, çünkü Kutsal Yaz1lara göre, insan günah1n1n ba 1_lanabilmesi için ya günahl1 ki_inin kendisi ölüm cezas1na çarpt1r1lacak ya da onun yerine kusursuz bir can verilecektir.

Ne kadar özen göstersek bile hiçbir hayvan, hiçbir yarat1k tam anlam1yla kusursuz olamaz. Asl1nda, tek kusursuz Ki_i Allah'1n kendisidir. Kesilecek kurban kusursuz olmal1 denildi inde, o hayvan1n bir gözle görülebilir sakat1 1, hastal1 1 ya da kusuru olmamas1 gerekti i anla_1l1r. Bu da kurban1n simgeledi i, i_aret etti i Ki_inin, yani insanlar1n günah1 için bir kez kendisini kurban olarak sunmu_ olan Mesih Osa'n1n kusursuzlu unu gösterir.

Kusursuz kurban simgesi, Tanr1'dan gelen esinle eski zaman peygamberleri taraf1ndan insanl1 a duyurulmu_tur. Ibrahim peygamberin hayat1na bakt1 1m1zde görüyoruz ki Ibrahim, Tanr1'n1n kendisine verdi i bir buyru a uyarak biricik öz o lunu kurban olarak sunmaya giri_ti.

Bir aç1dan Allah bu eylemle Ibrahim'in iman1n1 deniyordu, ama daha önemli bir gerçe i de hem Ibrahim'e hem de Ibrahim'in gösterdi i iman yolunda yürüyecek olanlara duyuruyordu. Gerçek _udur: Ibrahim can yürekten sevdi i biricik o lunu kurban yoluyla Allah'a vermeye haz1rd1. Rab Allah ise dünyadaki insanlar1n tüm günah1n1 kald1rmak için kendi özünden dünyaya gönderdi i biricik Mesih'ini verdi O'nu feda etti. Ibrahim kendi özünden dünyaya gelen o lunu feda etmeye haz1rd1, ama asl1nda bunu yapmaya gerek kalmadı. Allah ise kendi özünü dünyaya insan bedeninde gönderdi.

Bu konuda Tanr1 Sözü _öyle yazar:

"Osa görünmez Tanr1'n1n görüntüsü, bütün yarad1l1_1n ilk do an1d1r. Gökte ve yeryüzünde, görünen ve görünmeyen _eyler, gerek egemenlikler, gerek yönetimler ve gerekse yetkiler, bütün _eyler Onda yarat1ld1. Her _ey Onun arac1l1 1yla ve Onun için yarat1lm1_t1r. Her _eyden önce var olan kendisidir ve tüm varl1klar Onda uyum içindedir" (Koloseiler 1:15-17).

Obrahim o lunu feda etme zorunda kalmad1 çünkü Tanr1'n1n mele i ona engel oldu. Obrahim'in hayat1nda gerçekte_en bu olay Obrahim den yüzlerce yıl sonra yer alacak olan çok daha önemli bir ba_ka olay1n gölgesi idi. Tanr1 özünden gelen biricik Osa Mesih'in bizim günahlar1m1z için kurban edilece ine i_aret ediyordu.

Bir can1n ba_ka bir can u runa feda edilmesi yeni bir dü_ünce de ildir. Kutsal Kitab1 ara_t1r1rken gördüm ki ilk kurban Tanr1 taraf1ndan kesildi. Adem ile Havva, yani bizim atalar1m1z, günah i_leyince birden ç1plak olduklar1n1 gördüler. Olginç olan _u ki günah i_lemeden önce ç1plak olduklar1 halde bunu fark etmemi_ler, önemsememi_lerdi. Günah i_ledikten sonra Tanr1'n1n bu durumu nas1l halletti ini Kutsal Kitab _öyle aç1klar:

"Rab Allah Adem ile kar1s1 için deriden kaftan yapt1 ve onlara giydirdi."

O_te bu sözde ilk kurban1n kesildi ini görürüz. Deriden kaftan yap1lmas1 için bir hayvan kesilmeliydi. Tanr1 Adem ile Havva'n1n fiziksel ç1plakl1 1n1 de il de simgesel yönden onlar1n günah1n1, ruhsal ç1plakl1klar1n1 örtmü_tü. Yani hayvan1n kesilmesi, ya kurban edilmesi insan günah1n1n örtülmesi için yap1lmas1 gereken çok önemli bir _eye i_aret ediyordu. Bir can1n kurtulmas1 için ba_ka bir can verilmeliydi.

Günahlar1n örtülmesi için kesilen kurbanlar daha sonra Obrahim o ullar1 aras1nda sürekli biçimde uygulan ve tanr1 taraf1ndan onaylanan bir dini tören haline geldi. Obrahim o ullar1 k1rk yıl1k bir süre içinde çölde dola_ırken, 'Rabbin Çad1r1' denilen bir çad1rda Allah'a tap1n1rlard1.

Çad1r1n _ekli, içindeki odalar ve e_yalar hep Tanr1'n1n verdi i talimata göre yap1lm1_t1. Tanr1'n1n sözüne göre bu Çad1r, gök Cennette olan gerçek Tap1na 1n bir örne idi. Çad1r1n içinde bulunan her _ey, kesilen kurbanlar1n kanıyla serpilip simgesel biçimde temizlenirdi. Sonra y1lda bir kez, ba_ kahin hem kendisi hem de temsil etti i insanlar için bir kurban kesip çad1r1n 'En Kutsal Yer'i diye bilinen yere girer, orada günahlar1n örtülmesi için dua ederdi. O_te tüm bu uygulamalarda yine kurban1n günahlar1 örtmek amacıyla kesildi ini görüyoruz.

^imdi bizim bildi imiz kurbanla dönelim. Bizde kurban, dinin buyruklar1ndan birini ya da bir ada 1 yerine getirmek için kesilir. Ama Türk Dil Kurumu, kurban1n mecazi anlam1n1 _öyle aç1klar: "Bir ölkü u runa feda edilen ya da kendisini feda eden kimse."

^imdi dü_ünelim, insan1n günahlar1n1 örtmek yüce bir amaç say1lmaz m1? Diyelim ki bir ki_i günahlar1m1z u runa ölür de onun ölümüyle tüm günahlar1m1z ortadan tümüyle kalkar. O zaman o ki_inin ölümü de erli olmaz m1? Olur elbet! Böyle bir _ey oldu m Evet, gerçekten oldu_tur. Tanr1 özünden dünyam1za gelip insan bedeni alan, günahs1z kusursuz do up tümüyle kusursuz ya _ayan Osa Mesih bizim yerimize kendi can1n1 verdi, onu feda etti. Yani bizler için kurban oldu.

De erli karde_im, Osa Mesih bizim için kurban oldu demekte ne anlam olabilir? Onun ölmesine gerek var m1yd1? Her koyun kendi baca 1ndan as1lmaz m1? Öyleyse bir adam1n ölümüyle ba_ka bir ki_i nas1l günahlar1na ba 1_bulabilir? Buna benzer bir sürü soru _u anda kafan1z1 yormaktad1r herhalde.

Önce _unu söylemeliyim ki Osa, Musa'n1n yapt1 1 gibi yapmad1. Onsanlara yeni bir ^eriat, ya da yeni din kurallar1 getirmede. Tam tersine, çarm1h üzerinde ölürken, Musa arac1l1 1yla verilen ^eriat1n gereklerini kendi _ahs1nda yerine getirip Allah'1n yüce merhametini, sevgisini ve adaletini çarm1h üzerinde aç1klad1.

Tanr1'n1n adaleti yerine geldi çünkü bize yara_an günah cezas1n1 kendi özünden insan bedeninde gönderdi i Mesih Osa'n1n üzerine yükledi. Allah için ac1s1z, duygusuz bir i_ de ildi bu. Her zaman özünde bulunan, aralar1nda sonsuzluk boyunca ayr1l1k olmayan biricik Mesih'ini bizim yüzümüzden ezdi. Bize yara_an ceza Ona verildi. Biz, günahlar1m1zdan dolayı sonsuza dek Tanr1'dan ayr1 kalmaya mahkûmken çarm1h üzerinde Mesih, özde kendisiyle bir olan Baba Tanr1'dan ayr1 kald1.

Bu ayr1l1k belki de ac1lar1n ac1s1yd1. Obrahim Moriya da 1nda biricik öz o lunu kurban etmeye haz1rlan1rken çekti i ac1lar, Tanr1'n1n çarm1h üzerinde Mesihine çektirdi i ac1lar1n ancak silik bir gölgesi idi. Tabii ki bizim kurtulu_umuz için Tanr1'n1n, Osa'y1 ölüme verdi ini ve bu _ekilde en derin ac1lar1 bizim u rumuza tatt1 1n1 dü_ünemeyiz. Böyle bir i_e kimin akl1 erebilir? Ama insan bunu anlayam1yor diye Tanr1'ya bir sorun mu olmal1? Osa'n1n çarm1h üzerinde bizim günahlar1m1z için kurban olu_u ezelden Tanr1 kat1nda kararla_t1r1lm1_t1. Anlamam1za gerek var m1? Tanr1 diyor:

"Benim dü_üncelerim sizin dü_ünceleriniz de il, sizin yollar1n1z benim yollar1m de il. Çünkü gökler nas1l yerden yüksek ise, yollar1n1z sizin yollar1n1zden ve dü_üncelerim sizin dü_üncelerinizden öyle yüksektir" (Ye_aya 55:8,9).

Sevgili arkada_, Obrahim ile Mesih olay1na inan1yor musun? Bu iki olay birbirine ba l1d1r. İlk olay, fiziksel alanda yer ald1, ama ruhsal gerçeklere 1_1k tutuyor. "Obrahim'in öz o lunu kurban etmeye giri_ti i olaya inan1yorum, ama Osa'n1n çarm1h üzerinde kurban edildi ine inanmam" diyemezsiniz. Çünkü Obrahim olay1 kesin bir simgeyle Osa Mesih'e i_aret eder. Böyle olmasayd1 Obrahim'in kendi öz o lunu kurban etmesi için Tanr1'dan ald1 1 buyruk ne anlamda olabilir? Kutsal Kitab1 ba_tan sona okuyunuz. Tüm kutsal yaz1larda buna benzer, ola anüstü bir Tanr1 buyru u yoktur. Allah bunu sadece Obrahim için mi yoksa bütün insanlar için mi yapt1? Bütün insanl1k için yapt1 1na inanmal1y1z. Durum böyleyse _imdi daha önemli bir soruyla kar_1la_1yoruz:

Mademki Osa Mesih, son kurban olarak sunuldu ve Ondan önceki kurbanlar o son kurbanı i_aret ediyordu, ülkemizde neden hala kurban kesilmektedir? Belki bazıları, ;Obrahim'in Allah için yaptı 1n1 anmak, hatırlatmak için diyecek. Gerçi bu önemli olayı anmak ve üzerinde düşünmek iyi bir _eydir.

Aslında bu olay sonsuzluklar boyunca anılacaktır, ama sadece anılmakla kalmamalıdır. Obrahim'in kurbanı, Osa'nın dünyaya geleceğini belirtiyordu. O zaman kurban, dikkatimizi Obrahim'e de il, Osa'nın kendisine çekmeli. Osa'ya bakarsak Onda günahların ba 1_1n1 görece iz. Senin günahların kesinlikle ba 1_land1 m1 de erli karde_im? E er Osa Mesih'in akıttı 1 kana s1 1nmam1_san günahlarına ba 1_ bulamazsın. Obrahim, öz o lunu sunak üzerine yatırırken Osa'nın çarmıh üzerinde gerçekle_tirdi i günah ba 1_1na i_aret ediyordu. Osa yeryüzüne gelinceye dek günahların örtülmesi için kurban kesildi.

Ama hayvanların kanı günahı ortadan kaldıramazdı. O eski dönemin kurbanları sadece son ve tek etkin kurbanı i_aret ediyordu. Bir açıldan bu gün ülkemizde kesilen kurbanlar bile günümüzden yaklaşık iki bin yıl önce yer alan çarmıh olayını hatırlatır.

Kurban, Tanrı ile insan arasındaki Yeni Antlaşma'nın mührüdür. Eski Antlaşma ^eriata dayanır. ^eriata göre Tanrı ile diri bir ba lantımlız olacaksa Onun evrensel ya_am kurallarının tümüyle, hayatımlız boyunca harfi harfine yerine getirmeliyiz.

Ama Allah da biliyor ki hiç bir insan Allah'ın tüm _eriatını yerine getiremez. ^eriat, bizim ne kadar günahlı oldu umuzu göstermek için verilmiştir. Durum böyle olmasaydı, yani bir insan tüm _eriatı uyarak Tanrı'nın be enisini kazanabilseydi, Osa Mesih'in çarmıh üzerinde ölmesine gerek kalmazdı.

Ne var ki Tanrı kendi sonsuz ve _a_maz hikmetine göre Osa'nın bizim yerimize kurban edilmesini gerekli gördü. Rab hikmetli de il mi? Biz Ondan daha m1 akıllıyız ki, "Hayır efendim, bir ki_i ba_kas1 için ölemez" diye tutturmu_ gidiyoruz? Osa Mesih'in günahlarımız için kurban olacağı birçok peygamber aracılığıyla bildirildi. Bunlar arasında Ye_aya belki de önde gelenidir. O zaman gözüyle ileriye görerek ve Kutsal Ruh'un verdi i esinle Osa'dan yaklaşık 700 yıl önce _öyle yazdı Ye_aya:

"O günahlarımız nedeniyle yaralandı, kötülüklerimiz yüzünden berelendi. Barışımız için gereken ceza Onun üzerine yükletildi. Onun yaralarıyla biz _ifa bulduk. Hepimiz koyunları yaptığımız gibi yolu _a_ırdık. Her birimiz kendi yolunu tuttu. Ama Rab hepimizin kötülü ünü Onun üstüne koydu" (Ye_aya 64:4).

Bundan daha açık söz olamaz herhalde. "Barışımız için gereken ceza Onun üzerine yükletildi," diye yazan Ye_aya, benim günahlı durumumuza dile getiriyordu. Herkes gibi sen de günahlıların karde_im ve günahlarımızın gerektirdi i bir ceza vardır. Bu ceza sonsuz ölüm cezasıdır. Bu ölüm cezası verilmeden senin ile Allah arasında barış_olamaz. O_te Sonsuz Kurban Osa Mesih; Barışın için gereken cezayı yüklendi.

Bu günlerde kesilen hayvanlara bakarken, kurban bayramını kutlarken Rab Allah'ın senin için neler yaptı 1n1 hatırlarsan iyi olur. Allah hemen hemen her dinde bu kurbanı i_aretini b1raktı. Neden? Çünkü sonsuz sevgisinden dolayı insanların günahlarının Osa Mesih'te ba 1_landı 1n1 herkese bildirmek ister. Sen bu konuda ne yapacaksın, karde_im?